

Nr 361.

Av herr **Sandberg m. fl.**, om anslag för bidrag till nyodling m. m.
å ofullständiga jordbruk.

Statsbidraget till nyodling och betesförbättring ävensom stenröjning å ofullständiga jordbruk föreslås skola för kommande budgetår utgå med samma belopp som för det innevarande eller med 1,200,000 kronor.

Såväl granskningsnämnden som lantbruksstyrelsen hava föreslagit viss nedsättning i beloppet, men departementschefen har med hänsyn till den stora betydelsen av ifrågavarande anslag ansett sig böra tillstyrka oförändrat belopp.

Säkerligen är också detta departementschefens handlingssätt mycket väl-motiverat. Knappast något anslag är på ett mera lämpligt sätt ägnat såväl att bidraga till arbetslöshetens bekämpande som ock att skapa bestående och produktiva värden. Felet är blott att anslaget ännu är för litet. Upp-repade gånger har också i hushållningssällskapens framställningar och i motioner och på annat sätt i riksdagen framhållits betydelsen av den verk-samhet, som genom detta anslag främjas. Särskilt inom de norrländska länen, där jordbruken som regel äro alltför små, men där dessa likväl måste giva de egentliga utkomstmöjligheterna för flertalet jordbrukare, har nyodlingsverksamheten sitt alldeles särskilt stora berättigande. Även främ-jandet av beteskulturen kan sägas vara en angelägenhet av stor vikt för hela landet. Numera medgives ju också att viss del av anslaget får an-vändas för stenröjning, i de fall att nyodling ej lämpligen kan förekomma, en kulturåtgärd, varigenom också i viss utsträckning samma syfte nås som genom nyodlingen.

Det ligger då nära till hands att låta detta anslag tagas i bruk också för en annan kulturåtgärd av betydelse och av samma art som de nämnda, nämligen jordförbättring genom påförande av mineraljord på myrjord. Detta skulle giva många, i dessa tider högst nödvändiga arbetstillfällen för småbrukarbefolkningen, särskilt i Norr- och Västerbottens län.

Med nu gällande bestämmelser torde det icke hindra, att kostnaden för sådan jordkörning som här ifrågasättes får inräknas i kostnaden för ny-odling, men däremot kan bidrag till detta arbetes utförande på redan odlad jord icke erhållas från ifrågavarande anslag. Från Jörns socken i Väster-bottens län gjordes i fjol höstas en framställning till arbetslöshetskommis-sionen om att såsom statskommunalt reservarbete få utföra dyjords- samt sand- och lerjordskörning av icke mindre än 349 odlingar, varvid förut-sattes att nyodlingsbidrag i vanlig ordning skulle utgå för detta arbete. Så kunde emellertid icke ske. Även från andra håll än den nämnda sock-nen hava liknande önskemål framförts om understöd för jordkörning av

myrjord, och antalet inom norrlandslänen av de myrodlingar, vilka behöva bliva föremål för sådan åtgärd, är utomordentligt stort.

Påförning av lämplig mineraljord på den odlade myrjorden är ofta en alldeles nödvändig sak, om myrjorden skall lämna önskvärd avkastning. Försök hava visat detta, som ock att jordkörningen många gånger kan med fördel ersätta kalkning. Jordkörningen kan i det hela betecknas som synnerligen nödvändig och till effekten ofta lika betydelsefull som nyodling.

Jordkörningen är emellertid en mycket arbetskrävande åtgärd och därför ej heller så lätt för den enskilde med små resurser att utföra. Men med ett måttligt bidrag skulle det bliva möjligt för de flesta. Och då det som i dessa tider gäller både att bereda arbete och att göra detta på ett sätt, som blir produktivt, så erbjuder här ifrågasatta utvidgning av nyodlingsbidragsverksamheten till synes en mycket lämplig möjlighet, så långt den räcker.

Den utvidgning av ifrågavarande anslags användning, som beslöts 1930 och som avser bidrag till stenröjning på odlad jord, har av naturliga skäl mest kommit att gälla södra och mellersta Sverige. I de nordligaste länen däremot framträder behovet av jordkörning på den odlade myrjorden — och sådan finnes som bekant i stor utsträckning — som en motsvarande viktig och i många fall alldeles nödvändig åtgärd för att höja och för att bevara denna jords avkastningsförmåga.

Det vore sålunda högst nyttigt och nödvändigt att en sådan bidragsmöjlighet, som den här ifrågasatta, gäves. Bidraget torde i likhet med vad fallet är för övriga åtgärder, som understödjas av ifrågavarande anslag, böra utgå med högst hälften av den beräknade kostnaden för jordens framkörning och spridning, dock med högst 250 kronor per hektar. Beträffande villkoren i övrigt så torde i tillämpliga delar böra gälla något liknande som i fråga om denna bidragsverksamhets hittillsvarande grenar. Dock måste med styrka framhållas att formerna för bidragets utlämnande böra göra enklast möjliga. I detta sammanhang måste också beklagas att inte departementschefen ansett sig böra biträda det förslag om viss förenkling i formerna för utlämnande av odlingsbidragen m. m., som med instämmande av övriga norrländska hushållningssällskap gjorts av Västerbottens läns hushållningssällskap. Det gäller, som av statsverkspropositionen framgår, det onödiga men tidsödande arbetet med växlandet av kontrakt.

Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar och tillägg i gällande författningar för den här ifrågavarande bidragsverksamheten, som kunna påfordras av den föreslagna utvidgningen av densamma.

Om, såsom vi hoppas, riksdagen bifaller förslaget om sådan utökad bidragsverksamhet på här ifrågavarande område, så är det emellertid en angelägenhet av högsta vikt, att därigenom icke möjligheterna att erhålla bidrag till nyodling m. m. beskäras genom att medlen uppdelas till ännu ett nytt ändamål. Anslaget måste därför ökas i samma mån som verksamheten utvidgas. En måttlig ökning torde icke heller bliva omöjlig att åstad-

komma. Minst samma belopp som det som föreslås skola disponeras för stenröjning, eller 100,000 kronor, bör anslås för jordkörning å myrjord.

De arbeten, som här föreslås till statsunderstöd, äro emellertid också till sin omfattning och art sådana, att de synnerligen väl skulle lämpa sig som beredskapsarbeten, som också förut nämnda framställningar i denna riktning ange. Denna sak torde också lätteligen kunna vitsordas av myndigheterna i respektive län. Inom Väster- och Norrbotten finnes som sagts en mycket stor mängd myrodlingar, som därvid kunde ifrågakomma, och arbetslösheten är stor och kännbar bland dessa landsdelars skogsarbetar- och småbrukarbefolkning. För dessa jordkörningsarbetens utförande som beredskapsarbeten, i den takt som erfordras för arbetslöshetens lindrande, behövas emellertid betydligt större belopp än som här yrkas. Det är oss icke bekant, huruvida Kungl. Maj:t kommer att upptaga sådana arbeten i den proposition, som bebådas angående den närmare användningen av det under rubriken utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, på socialdepartementet upptagna beloppet av 75 miljoner kronor för arbeten till motverkande av arbetslösheten, men vi hava för avsikt att i detta sammanhang yrka på ett belopp att för motverkande av arbetslösheten användas för utförande av jordkörning å myrjord i de nordligaste länen.

Med anledning av det anförda få vi alltså hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för utlämnande under 1934 av statsbidrag till nyodling och betesförbättring ävensom till stenröjning och till jordkörning av myrjord å ofullständiga jordbruk anvisa för budgetåret 1933/1934 ett extra reservationsanslag av 1,300,000 kronor, varav 100,000 kronor skola avses för utlämnande av bidrag till jordkörning av myrjord.

Stockholm den 21 januari 1933.

O. E. Sandberg.

Ludvig Brännström.

Elof Lindberg.

Ant. Wikström.

Ernst Hage.

Ewald Lindmark.

N. E. Nilsson.

P. J. Näslund.

Johan Johansson.

Eric Hansson.

Tvååselet.